

KMETOVALEC.

Glasiló c. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Ureduje Gustav Pirc, tajnik družbe.

Izhaja 1. in 15. vsaki mesec. — Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo list brezplačno, a neudje plačajo s poštnino vred 2 gld. na leto. Naročila naj se pošiljajo c. kr. kmetijski družbi, ali pa dotičnim podružnicam.

Štev. 19.

V Ljubljani, 1. decembra 1884.

Leto I.

R a z p i s

službe vrtnarja na poskuševalnem vrtu c. kr. kranjske kmetijske družbe v Ljubljani.

Prosilci za to službo, v katero je 1. januarja 1. 1885. vstopiti, in s katero je združena plača letnih 400 gold. ter prostim stanovanjem obstoječim iz sobe, kuhinje in drvarnice, naj se izkažejo s spričali o teoretičnem in praktičnem znanji kmetijstva, posebno sadjarstva. Popolno znanje slovenskega jezika je neobhodno potrebno.

Prošnje se imajo predložiti podpisnemu odboru do 15. decembra t. l. ter naj se jim priložijo izvirna spričala.

Centralni odbor c. kr. družbe kmetijske v Ljubljani 9. novembra 1884.

Karol baron Wurzbach-Tannenberg,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Lescah dné 8. decembra t. l. popoldné ob ¼ 4. uri v gostilni „pri Kristofu“.

Razgovarjalo se bode o društvenih zadevah. Pri seji bode navzoč tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc, kateri bode predaval o sadjarstvu. Po družbenih pravilih imajo pristop k podružničnem zborovanju tudi neudje, zato se sploh gospodarji radovljiskega okraja k temu zborovanju posebno vabijo. Pri tej priliki sprejemali se bodo tudi novi udje za c. kr. kmetijsko družbo.

Kako obraniti teletu sesanje.



Zraven stoječa vpodobljena naprava služi v to, da odenemo nosni obroček v hripelj teleta, da mu obranimo sesanje, posebno na pašnikih, ako se teleta s kravami skupaj pasejo. Klep obstoji iz dveh delov, koja sta z enim žebljem in dvema vijema edan na drugega tako pri-

trjena, da je obroček vedno kolikor toliko napet, kar je potrebno, da se klep vedno drži trdno hriplja. Obročkova naprava, posebno vzbunčenje na koncih, razvidi se iz podobe. V kaj rabijo trije žebli, pač ni potreba razlagati. To pripravo izumel je Amerikanec W. F. Gessler v Comfortu v Texas-u, kjer je tudi patentirana.

Kaj se proti trtni uši na Ogerskem, in kaj pri nas stori.

pisal R. Doléne.

Ko se je v naši avstro-ogerski državi leta 1871. trtna uš konstatirala — najprvo v Klosterneuburgu — pričela so se vsa le mogoča sredstva, katera si je kdo domisliti utegnil, upotrebovati. To tembolj, ker se je marsikom, po tistih 150.000 frankih skominalo, katera je razpisala francoska država kakor dar za izumljenje radikalnega sredstva proti trtni uši, to je takega, katero bi uš na trtah popolnem uničilo, trti pa nikake škode prizadajalo.

Ker so se pa vsa sredstva, katera so se v tem smislu priporočevale, za popolnem ničeva izkazala; seglo se je vsled sklepa strokovnjakov — na čelu baron Babo v Klosterneuburgu — na Avstro Ogerskem po devastaciji ali po vničenju napadenih vinogradov. Mislilo se je namreč takrat, da je mogoče trtno uš, kjer se taista konstatira, s tem zatreti, in torej v daljnem širjenju popolnem onemogočiti; ako se napadeni vinogradi vsi globoko prekopljejo, pri tem trte vse izkopljejo ter sožgejo, in vrhu tega še vsa prekopana zemlja s žveplnim ogljencem napoji, z nova s trtami pa še le čez leta nasadi.

Devastirali so se tako po trtni uši napadeni vinogradi v Klosterneuburgu in po drugih krajih na Spodnjem Avstrijskem, potem na Štajarskem, Ogerskem v Istri itd. pa — brez vsega zaželjenega vspeha, kajti, ako se je danes en vinograd tukaj uničil, prikazala se je uš čez par dni v desetih drugih krajih. Državo je stalo devastiranje vinogradov — kajti devastiralo se je na državne stroške — na sto tisoče forintov, pa vse zaman, ves denar je bil zavržen. Za najboljši, po devastaciji vinogradov doseženi vspeh smatral se je oni v Istriji. Govorilo in pisalo se je, da je tam trtna uš uničena — na! — letos prikazala se je pa čisto z nova, na kakih osmih, če ne še večih krajih Istre.

Ker se je konečno uvidelo, da devastiranje vinogradov nič ne hasne, ako bi bili koj v pričetku skušnje Francozov posnemati hoteli, bi s tem niti pričeti ne bili smeli, seglo se je po drugem sredstvu, namreč po zmanjšani številu trtnih uši na trti. Sklepalo se je pri tem tako-le: Da bi se uš uničila in tudi vse trte ugonobile, to ne gre, skusimo torej število uši le toliko zmanjšati, da bodo po nji napadene trte vendar še lahko živele in tudi rodile. V dosegu tega segli so zopet po žveplenem ogljencu, katerega so pa tako-le rabili: Štirikrat v letu napravili so med napadenimi trtami s pomočjo posebnih železnih kolov luknje v zemljo, in vivali so vsakikrat v vsako po 20 gramov žveplena ogljenca, ter jo hitro zamašili. Tako porabljen žvepljeni ogljenec skazal se je na eni strani res hasljiv, on umoril je namreč, potem ko se je v zemlji v plin spremenil, toliko trtnih uši, da so trte še lahko dalje rastle in tudi rodile. — Trtam samim ni pri tem nič hudega prizadeval, kajti rabili so ga v premajhni meri.

Ali na drugi strani se je pa tudi izkazalo, da tako obravnavanje trt preveč stane, kajti žvepljeni ogljenec in delo z njim stane toliko, da uže producenta ali pridelovalca vina staro vedro gotovo 20 forintov stane. Vsled tega zavrgel se je tudi ta način uničevanja trtne uši, kateri se je s kratka „kulturalni“ imenoval.

Po tem načinu segli so po tretjem, to je, po saditvi takih ameriškkih trt, od katerih je znano, da jih trtna uš ne ugonobi, ako je tudi v velikanski meri na njih naseljena. Takih ameriškkih trt zasadili so najprej Francozje dosti, in to z najboljšim vspehom; Francoze posnemali so pa pri nas prvi Ogrji. Ogrji razodevajo uže od nekaj, da jim je kmetijstvo res pri srci, kajti oni svoje kmetijske interese z vsemi le mogočimi sredstvi podpirajo, njim je kmetijstvo prva reč, ne pa poslednja. Med tem, ko se pri nas še danes nič gotovega sklenilo ni o tem, ali bi se in kako naj bi se ameriškimi trtni uši zoperstoječe trte v izdatni meri uvaževale, imajo Ogrji uže velikanske zavode, v katerih ameriškne trte skušajo, pomnožujejo, cepijo in tako dalje. Pri nas se je začelo še le seme ameriškkih trt, katero je pa skoro čisto nekaljivo, uvažati, med tem, ko so Ogrji uže celó velikansko ekspedicijo ključev ameriškkih trt podvzeli, ter tako deželi neprecenljiv material za osigurenje obstanka vinstva zadobili.

Ključev, trtni uši popolnem protivečih se ameriškkih trt, nakupila si je ogerska vlada kar na milijone, in to po dveh, nalašč v ta namen v Ameriko odposlanih ogerskih izvedencih. Vse te ključve izročili so dvema nalašč zarad trtne uši ustanovljenima zavodoma, to je, trtnoušni poskuševalni štaciji v Kecske-metu, in pa v Farkasdu. Namen teh štacij je, vse le mogoča uničenja trtne uši se tikajoče poskušnje napravljati, posebno pa prave, ameriškne, uši ustavlja-joče se sorte trt ukoreninčevati, hitro pomnoževati ter s cepiči domačih sort požlahnjevat. Takih ameriškkih, uši protivnih sort trt, katere bi grozdje za napravo dobrega vina rodile, je namreč kaj malo izginljivo malo. Za bela vina le ena sama sorta, za črna vina jih je nekoliko več. Vse druge sorte, ali rodijo grozdje, katero daje neprijetno dišeče, prav za prav smrdeče vino, ali pa ne rodijo čisto nič, in zato ravno je njih precepljenje s cepiči domačih sort neobhodno potrebno. Take v trtnoušnih poskuševalnih štacijah dosežene trtne sajenice — bilfe z ameriškimi podzemeljskim in evropejskim nadzemeljskim delom — se potem po najnižji mogoči ceni, trtorejcem tistih vinorodnih krajev Ogorske prodajajo, v katerih se je trtna

uš uže vgnjezdila, ter veliko škodo prouzročila. Kak vspeh da se je dozdej s trtnoušnimi štacijami na Ogorskem dosegel, nam pové sledeče poročilo.

Dné 6. oktobra t. l. — tako poroča „Weinlaube“ po „Nemzetu“ — zbrali so se vsi ravnatelji ogerskih vincarskih zavodov v Farkašlu, kamor jih je ogersko kmetijsko ministerstvo odposlalo, da so v tamošnji trtnoušni poskuševalni štaciji pod predsedstvom vladnega komisarja Julija Mikloša, o trtnoušni zadevi konferenco imeli. Dopoldne ogledali so si trtna kulturna poskuševališča, ter se prepričali, da „kulturelni način“ ali pomanjšanje množine trtnih uši, z večkratno uporabo gotove množine žveplena ogljenca uže hasne, dobro koristi, toda reklo se jim je, da gospodarsko opravičeno se kulturnega načina posluževati je le tam, kjer je mogoče. Še vedno z dobičkom, 20 do 40 forintov na obtelovanje orala vinogradi več potrositi, kakor se je do zdaj potrosilo. Koj po tem, ogledali so si kulturo zasajeno s takimi ameriškimi trtami, katere bi se imele trtni uši popolnem ustavljeti, ter tudi brez vsega precepljenja dobro vino roditi. V tej prepričali so se, kar je večletna skušnja dokazala, da ste ameriškimi sorti „Elvira“ in pa „Triumph“ trtni uši popolnem zoperstoječi, in da dajete dobro vino. Prepričali so se o istem tudi gledé ameriškkih sort za črna vina, o sorti, kateri se veli „Herbemont“ in „Jacquez“. Obe dve dozorite v prav dobri legi grozdje popolnoma. O sponašanju drugih, trtni uši popolnoma ustavljačih in brez precepljenja dobro vino dajočih ameriškkih sortah trt se niso zamogli prepričati, ker one niso še rodile.

Ogledali so si dalje, kulture zasajene z „Vitis riparia“, „Vitis Solonis“ in „Clinton“, katere bi se morale tudi trtni uši popolnem ustavljeti se. Vse te trte so prav krepke, in navzoča, od ogerske vlade navlaš zaradi študij o trtni uši na Francosko odposlana gospoda Géza Horváth in Molnár sta izrekla, da ni nikakor dvomiti, da bi tudi one trtne uši, popolnem ne zoperstajale. Zbrani gospodje protestirali so vsled lastne prepričbe enoglasno zoper vse razširjene izjave nestrokovnjakov, kateri se svojimi oporekajočimi sodbami o zoperstojnosti gotovih ameriškkih trt, le vino pridelovalno prebivalstvo Ogorski begajo. Povdarjali so pa tudi, da naj bi se objavilo, da nima nikdo ameriškkih, še tako hvaljenih trt kupiti, ako niso poprej od trtnoušne poskuševalne štacije izkušene. Največjo zanimivost izbudila je pa v obiskovalcih štacije kultura, zasajena z domačimi, toda na ameriškne podlage cepljenimi sortami trt. Rezultat te poskušne kulture je kar osupljiv. Ameriškne korenike zoperstajajo trtni uši popolnem, in na-nje cepljene domače sorte dajejo še trti do štiri funte grozdja, dasiravno so še le dve, k večem triletne požlahnitve.

Popoldne razpravljalo se je o različnih načinih požlahnenja ameriškkih trt in o instrumentih, kateri se pri tem uporabljajo. Rezultat te razprave bil je ta, da so zbrani možje, med raznimi načini požlahnenja ameriškne trte, tako zvano angleško kopuliranje, sedlanje in pa najnavadnejše cepljenje v razklad, za najboljše načine pripoznali. Za najboljši instrument za vspešno požlahnenje pripoznali so pa brezpogojno — spretno vajeno roko. Za obvezovanje požlahnitve se rabi v Farkaslu z najboljšim vspehom tako zvano „raffia-liče“ in pa mazilo, sostavljeno iz ilovice, katera je dobro prezebla, in pa iz kravjeka. Za najboljši čas požlahnitve, se smatra mesec marc in april.

Naposled je gosp. komisar Miklóš navzoče gospode spodbujal, da naj brez odnehanja trtni uši zoperstoječe ameriškne sorte trt pomnožujejo in svoje učence kar le mogoče naglo v njih požlahnenji izvezbajo; da

bode po vsem tem pridelovalcem vina uže skoro mogoče, kljub navzoči trtni uši vendar-le zaupljivo v bodočnost ozirati se.

Tako se postopa vzlic trtni uši ono stran Lajte na Ogorskem, in naši bratje Hrvatje jih tudi uže posnemajo. Z devastacijo vinogradov se Hrvatje niso zamogli sprijazniti, in očitajo se jim je še celo to od strani Štajercev, češ, kaj nam pomaga, ako mi devastiramo, Hrvatje pa nič ne storé. Tudi za zmanjševanje množine trtne uši s pomočjo žveplenega ogljena se niso Hrvatje baš dosti zmenili; a eminentno se pa oni brigajo za dozdej edino izdatno sredstvo — za uši zoperstoječe ameriške trte. V proračunu z ogersko vlado naročilo se bode še letos za Hrvaško 10.000 ključev trtni uši zoperstoječih ameriških trt — to na Francoskem — katere se bodo Farkasdu enakemu zavodu izročile.

Tako zadobi Hrvaško-Slavonska svojo lastno trtoušno poskuševalno štacijo, za katere ustanovitev ima pa baš največjo zaslugo ravno naš rojak, tajnik hrvaško-slavonskega kmetijskega društva, gospod Fr. Kuralt.

Pri nas tastran Lajte in Sotle je pa še vse mirno. Z veliko pozavno se sicer v svét zatrobi, kodar se kje trtna uš konstatira, nekoliko dni se ona po časnikih izcrpuje, potem pa zopet vse vtihne prav po znanem meniškem pregovoru: „omnia vadere sicut volunt.“

Prizadetje posameznega v zadevi trtne uši čisto nič ne izda, kajti zló je povsod, kjer se prikaže koj tako obširno in intenzivno, da zahteva splošnega prizadevanja, energičnega vladinega useganja. Da, pri nas posamezni človek proti trtni uši niti nič izdatnega storiti ne smé, kajti po naši trtoušni postavi je strogo prepovedano, ključe iz takih krajev vpeljavati, v katerih je trtna uš uže navzoča, no, v drugih jih pa ni dobiti.

V letošnjem državnem zboru se je imela naša trtoušna postava predrugačiti, današnjemu stališču trtoušnega vprašanja primeriti. Pa duri državnozbornega poslopja so se zatvorile in to brez rešitve vendar tako eminentno važnega in nujnega-kmetijskega pitanja.

Postavna predloga za predrugačenje trtoušne postave bo po tem takem vsaj eno leto še mirno v arhivu hiše državnega zbora spala, potem bode zopet vsaj eno leto potrebno, da se ukrepi in realizira. Vendar nastane iz tega vprašanje, ali tudi trtna uš čaka? in še večje vprašanje, je li to postopanje vzlic splošni bēdi, katera kmetovalce tare, opravičeno?

O naši živinoreji.

Spisuje Gustav Pirc.

(Dalje.)

Po tej progí zvezani so naši kraji na najbližnejši način s Švico in Francoskem, vzlasti s Parizom. Vozarinske tarife nemških železnic so tako urejene, da naša dosto ceneja živina na pariškem živinskem trgu z drago nemško ni zamogla tekrovati, ker je vožarina previsoka bila mimo one za nemško živino. Z otvorenjem arelske železnice se je to hipoma preuredilo, ob enem se je pa Avstriji odprla nova pot za izvaževanje živine v Švico, katera vzlic svoji izgledni domači živinoreji vendar-le potrebuje dosto uvažane živine. Tu se nam tudi ni bati ogerskega tekrovanja, ker prebivalci Švice kakor Pariza ne ljubijo pastega mesa ogerske govedi, ter bodo rajne ostali pri tem, katerega so vajeni in katerega jim zamorejo tudi podati živinorejci planinskih dežel, med njimi tudi Kranjci.

Imel sem veliko prilike, občevati z našimi gospodarji, ter z veseljem smem trditi, da je misel, živinorejo narediti za glavno stroko našega kmetijstva, skoraj povsod prodrla. Vsaj so pa razlogi k temu početju tudi tako jasni, da kmetovalec, kateri le nekoliko dobrega sveta slišati hoče, mora biti tudi prepričan o tem. Naravna lega Kranjske, katera se sme po vsem prištevati goratim deželam, nje podnebje, pašniki itd. stori jo kakor za nalašč vstvarjeno za živinorejo. Da bodemo pa imeli od naše živinoreje tudi zaželeni uspeh, treba je pred vsem, da je ona izgledna in umna, kar pa danes še nikakor ne smemo trditi, ampak marveč nam je še dosto treba storiti, da bode ta želja izpolnena.

V številu živine, kojo zamoremo rediti, o nje kakovosti itd. moramo še toliko in toliko predrugačiti, da je vsestransko vstrajno delovanje združeno z umnimi nasveti potrebno, da dovedemo našo živinorejo do častnega mesta ter jo naredimo virom kranjskega blagostanja. Nasvete, kolikor je v moji moči mogoče, hočem podati na podlagi lastnega prepričanja in dejanskih razmer, koje bodem v prihodnjih člankih objavil.

V svojem prvem članku objubil sem podati bralcem, predno se spustim v pretresovanje, kako bi se naša živinoreja povzdignila, nekaj podatkov o današnjem stanju kranjske živinoreje. Izmed štirih domačih živali, koje imajo na Kranjskem za kmetijstvo v resnici važnost, so: konj, goved, ovca in prešič. Zadnji dve živali ste le manjšega pomena; prešič ima preskrbeti dom z mesom in špehom ali pa pomagati odpadke kake obrtnije ali domače kuhinje v denar spraviti, ovca pa mora izkoristiti pašnike, katerih goveja živina ne mara. Reja ovac je pri današnjih razmerah le malo kje opravičena in je na Kranjskem tudi le na malo okrajev omejena. Reja konj na Kranjskem vsled lege in narave naše dežele ne more biti nikodar glavni namen živinoreje, ter je gospodarjem navada, le mimogredé se s to rejo pečati, za katere povzdigo pa c. kr. poljedelsko ministerstvo neposredno skrbi in to na Kranjskem z najlepšim vspehom. Poklicani faktorji imeli bodo pa vendar še skrbeti, kar se tiče reje konj, zato, da bode kranjski kmet se naučil konja za časa prodaje tako pripraviti, da ga bode zamogel za faksično ceno prodati, ne pa največi dobiček goljuživim konjarjem prepustiti.

Iz navedenega sledi, da je reja ovac in prešičev, kakor tudi konj le majhnega pomena, ter da je reja goveje živine najvažnejša in najpomenljivejša za naše kmetijstvo. Goveja živina je stroj, s pomočjo katerega pridelke naših posestev zamoremo predelane v meso za dobro ceno prodajati ter tako večje dohodeke iz naše zemlje dobivati. V teh mojih člankih „o naši živinoreji“ ozirati se hočem za to le na rejo goveje živine. Oglejmo si kranjsko govedo od dveh strani, kakošna je in koliko jo je?

Delitev kranjske dežele v tri dele: Gorenjsko, Notranjsko in Dolenjsko sledi uže iz naravne lege imenovanih pokrajin, katerih omejitev je storjena manj alveč na podlagi kakovosti zemlje, to je, geologiške formacije in pa deloma tudi podnebja. Naravno je, da je tudi kmetijstvo teh treh delov Kranjske po vsem različno in smelo se sme trditi, da je malo kje najti na majhnem prostoru take razlike kot na Kranjskem. Z različnostjo kmetijstva, z različnostjo načina kmetovanja, je se vé da tudi spojena različna živinoreja. Na Gorenjskem, koder se gorati značaj dežele največkrat spremeni v hribovski značaj, koder je le malo ravnega polja, veliko pašnikov in bolj mrzlo, vlažno podnebje je naravno, da je bil kmet uže od nekdanj prisiljen hoté ali nehoté si več živine držati in zato je tudi vidni vspeh živinoreje na Kranjskem najbolje

na Gorenjskem zapaziti. Živina gorenjska nosi uže danes po večini tipus pingavsko-belanskega plemena. Prvotni goveji rod na Gorenjskem je manj ali več soroden pingavskemu ali belanskemu ne le po precej enaki barvi in pa po naternih razmerah, v katerih pingavsko pleme in pa naše domače, prvotno gorenjsko pleme živita, ampak tudi po enem in istem izviru obeh plemen, zato je pa zboljševanje gorenjske živine z belansko tudi zelo uspešno. Da gorenjska živinoreja vzlic svoji dobri podlagi ni še taka, bodi-si po kakovosti ali številu, kakor bi si jo želeli, ima svoje vzroke, kateri napredek zavirajo in v katerih nameravam pozneje govoriti.

Živinoreja na Notranjskem, izvzemši ono v loških, logaških in idrijskih hribih, katera je slična gorenjski, odlikuje se v tem, da je nje namera bila in je še vedno reja živine za vprego in pa za pitanje. Največe napake v tej zadevi, ki se zamorejo Notranjcem očitati, so te, da oni veliko, veliko premalo živine redé, premalo mlade živine priredé in živino za vprego ter pitanje od drugod uvažvajo, za mlekarstvo se pa še zmenijo ne. Sicer tudi o teh napakah hočem še svoječasno izpregovoriti. Ne upam si naravnost trditi, da prvotna notranjska goved izvira od „prvotnega rodu“ (*Bos taurus primigenius*), ali kolikor mi je bilo mogoče se osebno prepričati o sedanjem stanji, na kate-rega so primerno malo še uplivala prizadetja, da bi ga z muricodolskim plemenom zboljšali, se vsaj meni verjetno zdi, da na Notranjskem udomaćena goved po veliki večini pripada k prvotnemu rodu. Ta trditev je še toliko naravnejša, če se pomisli, da je Notranjec večidel v dotiki bil le z deželami in pokrajinami, kojih goveja živina je prvotnega rodú. Prava je misel, notranjsko živinorejo, kar se tiče kakovosti, zboljšati z muricodolskim plemenom, ker se to pleme gotovo notranjskim razmeram najbolje prilagla, dobro za vprego in pitanje ter dá tudi primerno dosto mleka. Ker je pri križanji raznih plemen dobrega vspeha le tedaj pričakovati, ako ste si živali, kateri se križate, uže po svoji naravi podobni, zato je za zboljšanje notranjske govedí izbrano muricodolsko pleme, prav dobro in naj bi tudi pri njem ostali. Pa tudi iz kupčijskih ozirov se mora bela in siva barva govedí ohraniti, ker laški kupec jo tirja in na tega je Notranjec najbolj navezan.

Na Dolenjskem je živinoreja po številu kakor po kakovosti še daleč nazaj. Njen značaj se bliža deloma značaju hrvatske živine, deloma pa opazimo zamrle ostanke govedí, koje so prilično grajščine tu in tam vpeljevale. Zboljšanje po muricodolskem plemenu se še le sem ter tje komaj vidi in le grajščaki (pa ne vsi) poskušajo govejo živino boljše rediti. Na Dolenjskem se je treba energično in radikalno živinoreje poprijeti in jo na radikalni način zboljšati. Na Dolenjskem živinorejo zboljšavati in pospešavati s pomočjo črednih knjig in pa le s tem materijalom, ki ga imajo doli na razpolaganje, kakor to priporoča gosp. c. kr. živinozdravnik Wígler na Krškem*) je ravno toliko kot hišo pri strehi pričeti zidati. Na drugem mestu govoril bodem še natančneje o dolenjski živinoreji.

V svojem prihodnjem članku razpravljati hočem stan naše živinoreje z ozirom na število. (Dalje prih.)

*) Glej „Laib. Zeitung“ št. 248, 249 in 250 od letošnjega leta: „Die Regional-Thierschau und Rinderprämierung für die Region Unterkrain mit Anträgen zur Hebung der Rindviehzucht mit Herdebüchern. Von Thomas Wígler, k. k. Bezirksthierarzt in Gurkfeld.“

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 30. Blagovolite naznaniti sredstvo zoper ušče (srbenje) pri konjih. (J. B. v Šk.)

Odgovor. Vzrok te bolezni (nemško: der Juckaus-schlag) je največkrat zanikerno snaženje (štrigljanje) konj. Nesnaga, prah itd. se na koži skup naberó in zaprečijo pravilno delovanje kože, vsled česar se potem ta bolezen naredi. Srbenje je pa dostokrat tudi nasledek premočne krme, posebno če se konj premalo na prostem pregiba in je bil poprej na slabo krmo navajen. Zdravljenje tako bolnega konja zgodi naj se na podlagi gori omenjenega. Če je konj vsled zanikernega snaženja bolan, naj se zamujeno popravi, ako je pa krma vzrok, naj se jo primerno spremeni. Kot notranjo zdravilo dá naj se kako dristilo, na pr. 100 do 120 gramov Glauberjeve soli zmešane z 60 grami stolčenih brinovih jagod, in sicer vsak dan skozi 2 do 3 tedne. Na mestih, kjer je koža do krvi odrgnjena, namaže naj se z ilovico v jesihu omehčano.

Vprašanje 31. Kje bi dobil po nizki cení lepa sadna drevesca? (R. T. v B.)

Odgovor. Najceneje Vas bodo stala drevesca naročena na deželni vinarski in sadjarski šoli na Slapu pri Vipavi. Ne le da je cena nizka in drevo pravilno izgojeno, jamči se Vam tudi za pravo sorto.

Želod kupuje v večjih skupinah tovarna za cikorijo Avg. Tschinkelnovih s.:ov v Ljubljani.

Tržne cene.

V Kranji, 24. novembra 1884.

Na današnji trg je došlo 102 glav goveje živine in 229 prešičev.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hektol.	6	50	Ajda, hektol.	5	52
Rež,	5	85	Slama, 100 kil	1	70
Oves	2	92	Seno,	2	30
Turšica	5	85	Špeh, fr. kila	—	90
Ječmen	5	20	Živi prešiči, kila	—	18

V Ljubljani, 29. novembra 1884.

Povprečna cena.

	Trg	Magaz.		Trg	Magaz.			
	gl.	kr.		gl.	kr.			
Pšenica, hektol.	6	50	7	40	Sur. maslo, kila	—	84	—
Rež	5	04	5	73	Jajca, jedno	—	3	—
Ječmen	4	71	5	13	Mleko, liter	—	8	—
Oves	3	09	3	03	Gov. meso, kila	—	64	—
Soršica	—	—	6	30	Telečje meso,	—	68	—
Ajda	4	71	5	40	Prešič. meso,	—	54	—
Proso	5	85	5	62	Koštrun	—	34	—
Koruza	5	40	5	41	Kuretina, jedna	—	42	—
Krompir, 100 kil	2	68	—	—	Golobje, jeden	—	17	—
Leča, hektoliter	8	—	—	—	Seno, 100 kil	1	60	—
Grah	8	—	—	—	Slama,	1	51	—
Fižol	8	50	—	—	Drva, trde, sež.	7	60	—
Gov. mast, kila	94	—	—	—	„ mehke,	5	20	—
Svinska mast	82	—	—	—	Vino, rud., 100 l.	—	24	—
Špeh, fr.	56	—	—	—	„ belo,	—	20	—
„ prek.	72	—	—	—				